

GROTESK BLOEDBAD

‘Macbeth’ van Johan Simons afstandelijk en abstract

■ TONEEL

Macbeth is geen stuk om schone handen bij te houden. De bloederigste tragedie uit het oeuvre van Shakespeare nodigt theatermakers uit er een smeerboel van te maken. Wat het Düssel-dorfer Schauspielhaus zes jaar geleden al met graagte deed tijdens het Holland Festival, met zeven naakte acteurs en heel wat liters rode verf. Toneelgroep Amsterdam steekt onder regie van Johan Simons die voorstelling naar de kroon en richt dit jaar een nóg groter bloedbad aan.

Een strak, bijna klinisch decor met veel glas en metaal wacht op wat gaat komen gaat in *Macbeth*. Ontwerper Jan Versweyveld lijkt zich in gelijke mate te hebben laten inspireren door een boksring en een slachthuis. Toepasselijk, want al snel nadat *Macbeth* (Fedja van Huêt) en zijn strijdmakker Banquo (Hans Kesting) van het slagveld terugkeren, zal de titelfiguur ook hier bloed doen vloeien.

Heksen voorspelden hem dat hij koning zou worden, een ambitie die door zijn vrouw (Chris Nietvelt) wordt aangewakkerd met een beroep op zijn mannelijkheid. ‘Geen woorden, maar moorden!’ is haar devies. En dus ruimt haar man zonder veel omhaal de wettige koning uit de weg om de troon te kunnen bestijgen. Die daad en de angst van *Macbeth* om de kroon weer te verliezen, wakkeren zijn bloeddorst nog verder aan en leiden tot een onafzienbare reeks gruwelmoorden, waarbij zelfs zijn beste vrienden niet veilig zijn.

Het bloed wordt in koelkoffers bestemd voor donororganen het toneel opgedragen en vervolgens met veel gespetter – denk aan waterballonnen – gelanceerd. Die fysieke aanpak tekent deze voorstelling. Personages krijgen geregeld toevallen, de gebaren van de acteurs zijn veelal grotesk, er

wordt geduwd, gerold, getrokken en geblaft. Lady *Macbeth* lijkt zich aanvankelijk met orgastisch genoegen in het bloed te wentelen, maar komt gaandeweg bij zinnen. In tegenstelling tot haar echtgenoot.

Gastregisseur Johan Simons, tegenwoordig vast verbonden aan de Münchner Kammerspiele, focust in deze bewerking op *Macbeth*, z'n vrouw en hun relatie. Zijn interpretatie reduceert alle andere personages tot schimmige bijfiguren, waardoor ook het verhaal als geheel onderbelicht blijft. De helderheid van het stuk lijdt daaronder. *Macbeth* wordt zo een bijna abstracte studie in geweldshonger. Vormkeuzes als lange opsommingen en veelvuldige herhaling versterken die indruk. Ze scheppen geen sfeer, roepen evenmin een gevoel op, maar gaan als machteloze mantra's al snel vervelen.

Fedja van Huêt, bezig met zijn laatste klus als vaste acteur van Toneelgroep Amsterdam, maakt er niettemin het beste van. Zo peurt hij zo nu en dan op verrassende wijze humor uit deze wat afstandelijke poel van ellende. Chris Nietvelt komt op haar beurt in een monoloog nog het dichtst bij een boeiend inzicht in de drijfveren van haar personages. Helaas zijn dit schaarse momenten, gesmoord in bloed.

Marco Weijers

Info: www.tga.nl

★★★★☆

*Er wordt
geduwd,
gerold,*

*getrokken
en geblaft*

• *Fedja van Huêt is Macbeth en peurt op verrassende wijze humor uit de wat afstandelijke poel van ellende.*

FOTO: JAN VERSWEYVELD